

גיליון מס' 346 פרשת כי תבא
תשע"ט שנה שביעית

ברכת מזל טוב לידידינו החשוב
הר"ר יעקב ישראל קניבסקי שליט"א
נכדו נאמן ביתו של מרן שליט"א
לרגל הולדת בתו שתחיי בשעטו"מ

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

מעניני הסליחות

אשה שלא הספיקה לומר סליחות ביום לפנה"צ אם בעש"ק יכולה לומר אחרי צהרים, אף שאין אומרים אז תחנון? יכולה לומר. אשה שאומרת סליחות בבית, ואינה אומרת "ג מדות כי זה ביחיד, האם יכולה לומר סליחות לפני חצות הלילה? אי אפשר לומר קודם חצות, יש זמן לסליחות, וזה לא הזמן. אומרת בסליחות בבוקר של יום א' האם תאמר במוצאי יום מנוחה. יכולה לומר, כי זה קאי אציבור [שהם מקדמים במוצאי מנוחה]. וגם שכל יום א' יכול להיחשב מוצאי יום מנוחה. [ולטעם א' כל הנך דברים כגון שמזכירין תענית והוא לא מתענה גם כן יכול לומר קאי אציבור]. אמר לי רבנו: אין זו צורה לומר סליחות שלא באשמורת הבוקר ער שלאפצאך אויס ובא לומר סליחות... בישיבה בפתח תקוה הלכתי לסליחות בנין בבהכ"נ הגדול ואמרו סליחות, ואח"כ התפללתי בנין. ועל ידי זה ראיתי שם ספרים מעניינים, מצאתי שם כמה ספרים שחתום שמו של רבי זונדל מסלאנט שכמה מתלמידיו היו בין המייסדים של הת"ת, והיו שם הגהות בכתב יד קדשו, והעתקתים. ובשיח השדה ח"ג בסוף יש ליקוטים והערה אחת שהיא ארוכה שהעתקתי והדפסתי שם. רבנו היה חזן בסליחות בבית המדרש שלו לדרמן, וכאשר שב לביתו התעניין האם שמעו את קולו (החלש בשנים הללו) והשבת בחיוב וגם על נוסח והניגון. אמר רבנו: זה שיריים של חזנות שלי... הייתי חזן כל שנה בסליחות וגם בערב ראש השנה אצל החזר"א, כמו כל הילדים שרוצים להיות חזן.

(כל משאלותיך)

עלי שי"ח

זיווגים הגונים

בשני מקרים מעניינים ביותר, בימים האחרונים, פסק רבינו בהכרעה דומה. השאלות עסקו בנושאי שידוכים.

השאלה הראשונה עסקה לגבי בחורה שרוצה לינשא ומחפשת את זיווגה, אלא, שאביה מבקש ממנה שתמתין עוד תקופה לא קצרה, הסיבה: הוא עבר אירוע רפואי וזקוק בחודשים הקרובים לעזרה, והיא יכולה לסייע לו להחלמתו המהירה, והנערה שלחה לשאול שעכשיו יש לפני הצעה מעולה של בחור ירא שמים ובן תורה, והיא מתחבטת כיצד ראוי לנהוג, האם כדאי לקיים מצות כיבוד אב ולא לסגור שום שידוך, או שמצוה עליה להינשא ואינה צריכה להמתין כלל.

תשובת רבינו היתה: יכולה לסגור שידוך, ובודאי אביה כבר ימצא דרך לסייע ברפואתו.

השאלה השנייה, די דומה. עסקה בבחור מבוגר שמסביבות שונות הוריו פוסלים כל הצעה שמגיע עבורו. יתכן שצודקים ויתכן שלא, אבל המציאות היא ששום הצעה אינה מתקדמת, והבחור לא נשאר צעיר ורוצה כבר לבוא בברית הנישואין.

הבחור אמר, שיש לו אפשרות לסגור לבד שידוך שנראה מתאים, שלא על דעת הוריו, הוא מבקש לדעת מה דעת תורה. לעשות את זה או לא לעשות? רבינו הכריע: מן היושר להתייעץ ולא לעשות דבר בלי ההורים, אבל אם במקרה הזה נראה שהם יפריעו - אינך חייב לשאול.

בברכת עבת סוס
יחק 8167816

ירח האיתנים

לשותפינו היקרים שיחי

ימים אלו הם ימים של חשבון נפש, כל אחד ואחד לעצמו על כל מה שעבר בשנה האחרונה, גם אנחנו אם נסתכל לאחור א"א לתאר ולשער את הצמא הגדול ההולך וגובר מדי שבוע איך שרבים מבקשים עוד ועוד ללמוד מתורתו של רבינו שליט"א, וב"ה זוכים אנו לסיים את השנה עם סיפוק גדול של סייעתא דשמיא בהוצאת הגליון מדי שבוע בשבוע והפצתו בבתי הכנסת ובהיכלי התורה כאן בארץ ישראל ובמדינות רבות ברחבי העולם.

זו גם ההזדמנות להודות לכל אותם שותפים בהפצת דברי התורה ע"י הדפסת הגליון והפצתו במקום מגוריהם ובפרט לגרים מעבר לים אשר מדפיסים מדי שבוע את הגליון ומזכים את הרבים, וכן אלו שנדבה ליבם להיות שותפים בהוצאות לזיכוי הרבים במשך השנה.

לקראת הימים הנוראים וימי החגים הבעל"ט יצאו לאור א"ה קבצים מורחבים במיוחד, מתורתו של רבינו וגדולי ישראל.

כל אחד ואחד שירים את תרומתו בסך 20 ₪ יועבר שמו למרן שליט"א לברכת השנים ולברכת שנה טובה, בימים הנוראים הבעל"ט.

השבוע יציינו בכלל ישראל את הסתלקותו של מרן בעל המשנה ברורה והחפץ חיים ונשאל רבינו: מה יש לומר לתורמים על ענין החזקת התורה?

ואמר רבינו: שהחפץ חיים (שמירת הלשון ש"ג פ"ו) כתב שהללו המחזיקים תורה לעתיד לבוא הם יידעו ללמוד, שהרי כתוב שיישבו במחיצת תלמידי החכמים - "בצל החכמה בצל הכסף" ואם לא יידעו ללמוד איזה שכר יש להם בכך, זה עונש, על כורחך שיידעו ללמוד. רבנו אמר זאת בשמחה גדולה רבה כמי ששמח בשבילם - כמה טוב יהיה להם שיידעו ללמוד!

ואשרי הזוכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א
ניתן לפנות למס': 053-3145900
וכן ניתן להעביר גם באשראי דרך קהילות / נדרים בבתי הכנסת

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

עלי הדף

בענין תורין קודמין לבני יונה

שלהי כריתות (כ"ה א) תנן תורין קודמין לבני יונה בכ"מ יכול שהן מובחרין מהן ת"ל וכן יונה או תור מלמד ששניהן שקולין, וצריך טעם למה באמת בכ"מ הקדימה תורה תורין רק ביולדת עשירה הקדימה בן יונה (ועי' בבה"ט פ' תזריע שכ' ג"כ טעם). ו"ל דבאמת אע"ג ששניהן שקולין היינו למי שא"א לו להביא יש לו מצוה כמו המרבה כדתנן א' המרבה כו' אבל מי שיכול בודאי מצוה שיתנדב הגדול יותר כמ"ש הרמב"ם סוף ה' איסורי מזבח וא"כ תורין שהם גדולים ובני יונה קטנים כדתנן פ"ק דחולין בודאי מצוה יותר להתנדב תורין אם אפשר לו ולכן בכ"מ שמביאין חטאת ועולה של עוף הקדימה תורה התורין, אבל ביולדת עשירה שמביאה כבש בהמה לעולה ורק החטאת מביאה מעוף הקדימה בן יונה משום דביבמות ל"ב ב' גבי זר ששימש בשבת ובע"מ ששימש בטומאה זר שאכל מליקה אר"ח שבת לכהנים הותרה ולא לזרים וכן מליקה וב"ק ס"ל שם דלכל הותרה ע"ש וכ' בעל"ג דפליגי אי טומאה הותרה בציבור או דחוי' וכן בשבת אי הותרה או דחוי' (וסוגי' בימא מ"ו כבר קפרא וצ"ע) וכן במליקה, וא"כ למאי דפסק הרמב"ם כר"ח דחייב שתיים מבוואר דמליקה לכהנים דחוי' ולא הותרה וא"כ יותר טוב להביא בן יונה שהוא יותר קטן מתור כדי למעט באכילת נבלה כיון שהיא רק דחוי' וכמו דק"ל גבי טומאה דחוי' בצבור ולכן הקדימה תורה כאן בן יונה (וא"ג דלא מצינו בשום מקום שיש להדר על עוף קטן משום מליקה ל"ל דבמין א' אין קפידא אבל כאן שהן ב' מינין יש הידור במין הקטן]. (טעמא דקרא פר' לך לך ד"ה ואת ע"ש עוד)

עניני תשובה

כתב הרמב"ם פ"א מתשובה ה"א החובל בחבירו אינו מתכפר לו עד שיתודה, ונשאל רבינו אם גם החובל בעכו"ם חייב להתוודות, והשיב **דמסתמא אינו חייב** (פ"א סק"ב).

כתב הרמב"ם פ"א מתשובה ה"ג שבזה"ז שאין ביהמ"ק קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה, ונשאל רבינו במי שחטא בזה"ז ושב בתשובה ונבנה ביהמ"ק בימיו האם יתחייב להביא חטאתו קרבן ממש מלבד התשובה, והשיב **שיצטרך להביא קרבנו כשיבנה ביהמ"ק**, והביא ראי' מר' ישמעאל שקרא והטה ואמר לכשיבנה ביהמ"ק אביא חטאת שמנה כדאי' בשבת י"ב ב' (פ"א סק"ה).

כתב הרמב"ם פ"א מתשובה ה"ג דעיצומו של יוה"כ מכפר לשבים, ונשאל רבינו האם צריך כונה להתכפר ע"י עיצומו של יום או דסגי בזה ששב, והשיב **שיתכן שצריך כונה** (פ"א סק"ק).

כתב הרמב"ם פ"ב מתשובה ה"ד שמדרכי התשובה להיות השב עושה צדקה כפי כחו, ונשאל רבינו האם כפי כחו היינו חמשיית נכסיו כשיעור חכמים בעין יפה כמש"כ הרמב"ם פ"ז ממתנ"ע ה"ה, או דילמא כפי כחו שכ' רבינו היינו עד שישאר לו רק להכרח זהו אפי' יותר מחומש, והשיב רבינו **שלא יתן יותר מחומש** (פ"ב סק"ו).

כתב הרמב"ם פ"ב מתשובה ה"ד שמדרכי התשובה לשנות שמו, ונשאל רבינו שליט"א מדוע בזמנינו לא ראינו שנהגו שבעל תשובה משנה שמו, והשיב **משום שילעיגו עליו** (פ"ב סק"ח). (לדופקי בתשובה)

מעניני הסליחות וער"ה

בא' דסליחות תשל"ה, שאל רבינו שליט"א את אביו ז"ע אם יש חתן אם פטורים מלומר תחנון של סליחות, וענה לו שאינו יודע, ולמעשה אמר רבינו לחזן שלא יאמר ואח"כ שאלו מה עשה למעשה ואמר לו שלא אמר תחנון וכמדומה שגם אביו לא אמר תחנון.

אמר רבינו ששמע בשם מרן החזו"א זצוק"ל שאין להקפיד מלומר הפזמון 'מלאכי רחמים' כאילו שאנו מבקשים מהמלאכים ח"ו, משום שאין זה אלא כמו דרד ענוה שמראה שאין ראוי לו לבקש בעצמו. (אורחות רבינו)

ארציית למרן בעל החפץ חיים והמשנה ברורה

בחור מפנמה שואל, באיזה מידה מהמידות כדאי יותר לשים דגש - ענוה, קדושה וכו'? **לשים דגש על יראת שמים**. וכיצד ישים על כך את הדגש? **שילמד מוסר**. ולשאלתנו, **הציע לו רבנו ללמוד - בספרי חפץ חיים**.

שמעתי מרה"ג ר' ישי מנדל שליט"א ששמע מבנו של ר' מ. סולבצ'יק זצ"ל שהספיד את אביו ואמר ששאלו, וכי העסקנות לא מפריעה לו ללמוד ענהו ודאי אם הייתי יותר בלימוד ה' לא היה מזמין לי מצוות אלו אבל עתה שהזדמנו לפני אי אפשר להתחמק מהן.

שמעתי שהחזו"א הורה לאחד שלא יתעסק בעסקנות, ושאלו אותו אחד הרי חפץ חיים כן עסק, ענהו אחרי 80 שנה של תורה לשמה, אפשר. האם ללמוד משנה ברורה או ספר קיצור שולחן ערוך? משנה ברורה הוא פוסק אחרון.

בעה"ב באים ללמוד שעה בשבוע מה ללמוד עמם גמ', משנה, משנה ברורה, מוסר? **משנה ברורה, שידעו מה לקיים**.

(כל משאלותיך)

יפה מראה

תחת אָשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה (כ"ח מ"ז)

במהלך הקבלת קהל היומית אצל מרן שליט"א, בולטת במיוחד העובדה כי חלק ניכר מהפונים, מדוכדכים ממצבם, שבורים מהצרה שניחתה עליהם, ומיואשים מעול החיים והר המטלות שלפניהם, לא פעם מגיעים ולוחשים למרן כי טוב מותם מחייהם, ה' ישמרנו. כך הם החיים - טומנים בחובם הפתעות ובלתי נודע.

תחת אחד השיחים הסביר מרן שליט"א כי מצבם של אלו נובע משני בעיות עיקריות: הראשון - חסרון באמונה ובהשגחה פרטית, כי מי שמאמין בבורא עולם לא נבהל משום מצב כי הוא יודע שהוא בידים טובות. השני - חסרון בשמחה בקיום המצוה, אי שמחה מביאה למועקה ובעיות רבות.

ובספרו אורחות יושר הוא בוחר להרחיב על זה, וגם מביא שם עיצה מעשית להגיע לשמחה. אף שאין זה מטרת הספר כלל, וזה לשונו שם בסימן כ"ז: ...בעשיית המצוה אל יחשוב שהיא עליו כמשה וממהר להסירם מעליו, אבל יחשוב בשכלו כאילו בעשותו אותה המצוה ירויח אלף אלפים דינרי זהב ויהיה שמח בעשותו אותה המצוה בשמחה שאין לה קץ מלב ונפש ובחשק גדול כאילו ממש בפועל נותנים לו אלף אלפים דינרי זהב אם יעשה אותה מצוה...

יזכנו ה' לעשות כל המצוות ולעסוק בתורה בשמחה תמיד.

בתמונה:

בתמונה הנדירה: (חשון תשנ"ה), מרן קורן מאושר, טרם בא לקיים את מצות פדיון פטר חמור, הוא מברר אצל בעל החמור מספר פרטים נחוצים, שאינו כהן או לוי וכדומה. בכל קיום מצוה הוא מאושר, ובפרט אם מקיים מצוה נדירה, נפשו לא יודעת גבול לשמחה כל אותו היום.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310